

Informatienota

Doorlopende fiets- en wandelroute langs de Maas bij Lithoijen

Toelichting

Deze informatienota biedt achtergrondinformatie bij de motie: 'Doorlopende fiets- en wandelroute langs de Maas bij Lithoijen'

De fracties van VDG en SP hebben zich in de afgelopen jaren ingezet voor een aaneengesloten veilige fiets- en wandelroute langs de Maas. Op dit moment ontbreekt bij Lithoijen een belangrijke schakel in de route. Wanneer deze schakel gerealiseerd zou kunnen worden zou hiermee een extra impuls gegeven kunnen worden aan het toeristisch- en recreatief fiets- en wandelverkeer langs de Maas.

Daarmee wordt deze schakel een onderdeel van:

- De Landelijke fietsroute 'Maasroute van Maastricht naar Hoek van Holland' (480 km)
- De Internationale fietsroute van de bron van de Maas op het Plateau van Langres naar de monding bij Hoek van Holland (1050 km)
- De recreatieve route langs de Zuiderwaterlinie (een onderdeel van etappe 15)

Middels een tweetal eerder ingediende en unaniem aangenomen moties over dit onderwerp hebben de beide fracties geprobeerd om de realisatie van deze fietswandelroute op de agenda van project de Meanderende Maas te krijgen.

Dit is deels gelukt. In het Meanderende Maas wordt een Veilige oversteek ter hoogte van de Betoncentrale opgenomen en wordt een fiets- en wandelroute gerealiseerd richting het Sluis- en Stuwcomplex.

Echter de directe verbinding vanuit Oijen/Teeffelen naar Lithoijen via de Lithoijensedijk ontbreekt nog steeds. De fracties van VDG en SP hebben diverse varianten op haalbaarheid onderzocht en komen tot de conclusie dat herstel van de historisch route over de bestaande Lithoijensedijk de meest wenselijk variant lijkt te zijn.

In de komende tijd zullen er werkzaamheden plaats vinden aan de dijk vanuit het project Meanderende Maas. Mogelijk zijn er kansen om aan te sluiten bij deze werkzaamheden.

Middels een motie wordt het college opgeroepen om met de wegbeheerder (provincie) en Meanderende Maas in gesprek te gaan om een veilige oversteek te realiseren daar waar de Lithoijensedijk vanuit Oijen/ Teeffelen de provinciale weg N625 kruist.

Met deze informatienota wordt een toelichting gegeven op de motivatie, de overwegingen en de afwegingen die hebben geleid tot de motie: 'Doorlopende fiets- en wandelroute langs de Maas bij Lithoijen'

Inhoud

Toelichting.....	1
Aanleiding	2
Drie belangrijke motieven voor het realiseren van een doorlopende fietsroute	3
Meekoppelkansen met het project Meanderende Maas.....	3
Toeristische en recreatieve meerwaarde	3
Cultuurhistorisch de Zuiderwaterlinie	4
Welk resultaat willen we bereiken?	5
Welke argumenten zijn er voor realisatie van een doorlopende fietsroute?.....	5
Wat zijn tegenargumenten of risico's?	5
Bijlage 1	6
Bijlage 2	6
Bijlage 3	7
Bijlage 4:	7
Bijlage 5	8

Aanleiding

Met deze informatienota willen de fracties van VDG en SP de gemeenteraad informeren over het belang van 'een doorlopende fiets- en wandelverbinding langs de Maas ter hoogte van Lithoijen' en hoe deze fietsroute kan worden gerealiseerd.

De realisatie van de voorgestelde maatregelen lossen een ontbrekende schakel in een aantal veilige en aantrekkelijke fiets- en wandelroutes op, waarbij de verbinding met het unieke Maas-landschap blijft bestaan.

Door het project Meanderende Maas is sinds 2021 aandacht ontstaan vanuit de gemeenschap voor meekoppelkansen in de gemeente Oss met het project. Binnen de gemeenteraad heeft deze aandacht, gericht op een doorlopende fiets- en wandelroute langs de Maas ter hoogte van Lithoijen geleid tot de volgende stappen.

Datum	Activiteit	In het kort
24 mei 2021	Artikel 41 vragen SP	Wat is de rol van de gemeente Oss in het project Meanderende Maas
7 okt 2021	Eerste motie VDG, SP, D66 ingediend, unaniem aangenomen	Doortrekken fiets- en wandelpad bij Lithoijen' binnen project Meanderende Maas
10 feb 2022	Beantwoording college	Wat wel en niet binnen project Meanderende Maas kan
8 maart 2022	2 ^e motie VDG, SP unaniem aangenomen	Uitwerking variant 1 en 2 doortrekken fietspad, zie verbeelding in bijlage 1 en 2
24 jan 2023	Beantwoording college	Uitwerking + kostenraming variant 1 en 2
9 feb 2023	Bespreking in adviescommissie Ruimte	Bespreking afhandeling 2 ^e motie VDG SP

30 mei 2023	overleg met ambtelijke organisatie	Haalbaarheid initiatiefvoorstel
juni 2023	Overleg VDG SP	Ontstaan variant 3

In de afgelopen 2 jaar zijn realiteit en inzichten veranderd en in overleg met inwoners en de ambtelijke organisatie zijn variant 1 (geheel langs de N625) en variant 2 (Deels langs de N625 en deels door uiterwaarden) onhaalbaar gebleken en is Variant 3 (herstel historische route Lithoijensedijk) tot stand gekomen.

Drie belangrijke motieven voor het realiseren van een doorlopende fietsroute

Er zijn drie hoofdmotieven om de doorlopende fietsroute te realiseren:

- Meekoppelkansen met het project Meanderende Maas
- Toeristische en recreatieve meerwaarde
- Cultuurhistorisch De Zuiderwaterlinie

Meekoppelkansen met het project Meanderende Maas

In het project Meanderende Maas werkt de gemeente Oss als een van de tien projectpartners¹ aan de bescherming tegen de hoogwaterdreiging vanuit de Maas tussen Lith en Ravenstein. De gemeente Oss heeft als partner binnen het project geen concrete initiatieven binnen het project Meanderende Maas laten zien die vorm geven aan beleid t.a.v. stimulering van recreatie en toerisme langs de Maasoever. In de programmabegroting 2023-2026 spreekt het college bij 'Programma 5 Economie – 2.3 Recreatie en Toerisme'² bij speerpunt 5 duidelijk over 'Meekoppelkansen in het project Meanderende Maas en Zuiderwaterlinie'. In de kadernota 2024 wordt gesproken over opwaarderen van de haven bij Megen als meekoppelkans in het project Meanderende Maas.

Aanpassingen die vanuit Meanderende Maas in het kader van waterveiligheid worden uitgevoerd leiden tot wijzigingen in natuur en aangepaste wegen maar we zien bij de versnipperde aanpassingen geen overkoepelende visie van de gemeente Oss waar het gaat om stimuleren van specifieke vormen van toerisme, in dit geval langs de Maasoever.

In mei 2021 heeft de SP-fractie Artikel 41-vragen gesteld over de rol van de gemeente Oss in het project Meanderende Maas. Hierbij werd gevraagd wat de gemeente doet om het toerisme langs de Maas te ontwikkelen en wat de gemeente gaat doen om het gewenste toerisme goed te faciliteren middels veilige fiets- en wandelpaden.

Toeristische en recreatieve meerwaarde

In de afgelopen decennia heeft de Hemelrijksewaard, gelegen langs de Maas tussen Oijen, Teeffelen en Lithoijen zich ontwikkelt tot een waardevol natuurgebied. Voor toeristen is het heel aantrekkelijk om de route langs de Maas en met zoveel mogelijk zicht op de Maas te kunnen blijven volgen.

Op dit moment moet de fietser die vanaf de dijk vanuit Oijen/Teeffelen komt de Maas verlaten en de N625 oversteken op een onoverzichtelijke plaats bij het kruispunt met de Osseweg/Lutterstraat. Fietzers en wandelaars proberen daarna via Lithoijen en Lith de route naar de Maas weer op te pakken. Dit doet men bv via de Lithoijensedijk om vervolgens nabij de bocht in de N625 bij Lithoijensedijk 14A de N625 over te steken naar het gebied van het sluizencomplex. Of fietsers vervolgen in Lithoijen hun weg via de Molenweg/Molenstraat richting Lith waarbij de bewegwijzering te wensen overlaat en fietsers de weg kwijtraken. En soms kiezen fietsers zelfs de rijbaan van de N625. Het fietsknooppunt netwerk is op dit punt voor veel toeristen een lastige puzzel.

¹ De projectpartners zijn: waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, gemeente Oss, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, provincie Gelderland, gemeente West Maas en Waal, gemeente Wijchen, waterschap Rivierenland en Natuurmonumenten.

² <https://begroting2023.oss.nl/p11532/2-3-recreatie-en-toerisme>

Het realiseren van de doorlopende fiets-wandelroute ter hoogte van Lithoijen heft een omissie op in diverse fiets- en wandelroutes langs de Maas die de gemeente Oss aantrekkelijk maken voor toeristen. Zo is dit traject een onderdeel van wandeletappe 11 van de recreatieve route langs de Zuiderwaterlinie, en zou het deel uit kunnen maken van de 480 km lange LF Maasroute van Maastricht naar Hoek van Holland en zelfs van de 1050 km lange internationale fietsroute van de bron van de Maas op het Plateau van Langres naar de monding bij Hoek van Holland.

Zowel inwoners van Lith en Lithoijen als toeristen en passanten zijn gebaat bij een doorlopend fiets- en wandelpad wat aansluit op de bestaande padenstructuur in Lith en Lithoijen. De aanleg van dit pad maakt de verbinding van Lithoijen met de Maas sterker en nog aantrekkelijker voor het maken van een ommetje.

Als aanvulling op de veilige oversteek die in het kader van Meanderende Maas over de N625 ter hoogte van de betoncentrale gecreëerd wordt, pleiten we met 'Variant 3' (Bijlage 3) voor de aanleg van een tweede veilige oversteek en wel op de hooggelegen plaats waar de bestaande fysieke Maasdijk wordt onderbroken door de N625. Door de hoge ligging van deze oversteek is het zicht van fietsers en wandelaars op naderend autoverkeer vanuit beide richtingen optimaal. Ook vermindert deze oversteek de snelheid van het autoverkeer vanuit Lith waardoor de veiligheid op de oversteek over de N625 van de Osseweg naar de Lutterstraat voor alle verkeer toeneemt.

Vanuit het project Meanderende Maas worden ter hoogte van de tweede veilige oversteek in de nabije toekomst werkzaamheden gepland (zie Bijlage 5).

Cultuurhistorisch de Zuiderwaterlinie

Nederland strijdt al sinds mensenheugenis tegen het water, maar gebruikt het ook ter verdediging. Waterlinies verspreid over het land getuigen daarvan. De Brabantse Zuiderwaterlinie is de oudste, langste en meest gebruikte waterlinie van Nederland. De linie loopt van Bergen op Zoom tot aan Grave en verbindt elf vestingsteden en hun ommeland. Het is een lint van verdedigingswerken, aangelegd vanaf de Tachtigjarige Oorlog.

De Zuiderwaterlinie heeft de laatste jaren een belangrijke positie gekregen in de gebiedsontwikkeling van de steden en gemeenten die er deel van uitmaken. Erfgoed is immers waardevol voor de leefomgeving, en onderzoek heeft uitgewezen dat het ook economische waarde oplevert. Het gaat om zaken als het versterken van het leefklimaat, het creëren van aantrekkelijke voorzieningen en verhogen van de toeristische en economische activiteit.

De gemeente Oss heeft de samenwerkingsovereenkomst Zuiderwaterlinie, samen met 24 andere partners, ondertekend. In de 176 pagina's tellende 'Inspiratieatlas Zuiderwaterlinie' (over het bevorderen van behoud, herstel en ontwikkeling) staan aanbevelingen om de Zuiderwaterlinie beter herkenbaar te maken in het landschap.

In opdracht van de gemeente Oss heeft de werkgroep Zuiderwaterlinie een drietal aanbevelingen gedaan. Het gaat om de aanleg van een Padenplan door Lith, Lithoijen en Maren-Kessel, het opknappen van de Gevangentoren in Megen en een aanpak voor de verdwenen verdedigingswerken nabij Lithoijen.

Het plan voor de verbetering van de zichtbaarheid van het laatste restant van het fort Luttreind ligt klaar. Samen met twee lunetten (voorposten) vormde het de Stelling van Lithoijen, onderdeel van het Osse linie-deel. Meer attentie en zichtbaarheid voor deze verdedigingswerken binnen het grotere geheel van de Zuiderwaterlinie genereren meer aandacht en bezoek. Juist ook voor bezoekers van buiten de regio, die niet bekend zijn met de verkeerssituatie ter plaatse, is doortrekken van het fiets- en wandelpad van belang.

De Lithse paden, gelegen op hoge zandruggen, werden door boeren gebruikt als uitweg voor hun vee naar een hoger gelegen gebied. Tijdens de oorlogsperiode tussen 1795 en 1814 werd dankbaar gebruik gemaakt van de paden om de Fransen te ontvluchten. Het Padenplan beoogt deze oude paden in ere te herstellen. Het doorgetrokken fiets- en wandelpad kan een belangrijke verbinding vormen tussen verschillende van die paden.

Welk resultaat willen we bereiken?

De fracties van VDG en SP willen de gemeenteraad informeren en vervolgens middels een motie het ontbrekende deel van de doorlopende fiets- en wandelverbinding ter hoogte van Lithoijen, via herstel van de historische route over de Lithoijensedijk, realiseren.

Als eerste meekoppelkans is reeds besloten vanuit het project Meanderende Maas een nieuwe oversteek te maken van de Lithoijensedijk naar de noordzijde van de N625, ter hoogte van de betoncentrale. Vanaf deze nieuwe oversteek wordt een nieuw stuk fietspad aangelegd tot aan het begin van het grasbeton-tegelpad (bij Lithoijensedijk 14A) wat vanaf de N625 tot aan de Maasoever loopt.

Voor de verbeelding van deze oversteek zie bijlage 4 'Dijkontwerp-Dijksectie-11-Provinciale-weg-N625-Lithoijen.pdf'.

Met de realisatie van een tweede oversteek over de N625 ter hoogte van de Lithoijensedijk volgens Variant 3, wordt de fiets- en wandelroute langs de Maas logischer en daarmee veiliger.

Door een aantal invalshoeken te belichten hopen de indieners dat de gemeenteraad van Oss een besluit kan nemen wat op de lange termijn houdbaar is en wat gedragen wordt door de inwoners van de gemeente Oss.

Welke argumenten zijn er voor realisatie van een doorlopende fietsroute?

- Met dit het realiseren van de doorlopende fietsroute willen we de doelen dienen die in de gemeente Oss benoemd zijn voor bevorderen van:
 - toerisme (aaneengesloten fiets- en wandelroute langs de Maasoever),
 - gezondheid (bevorderen van fietsen en wandelen)
 - verkeersveiligheid (keuze voor veiligere oversteekmomenten over N625 voor doorgaande fietsers en wandelaars)
 - cultuurhistorie: goede ontsluiting van onderdelen van de Zuiderwaterlinie (fort Luttreind)
- De historische route over de Lithoijensedijk wordt hersteld
- Variant 3 komt overeen met een nu heel vaak gebruikte informele route, een zo genaamd olifanten pad
- Deze variant op groot draagvlak vanuit Lithoijen kan rekenen. Variant 3 komt overeen met het advies van de Werkgroep "Lithoijen niet links laten liggen"
- In het kader van dijkversterking worden ook aan de Lithoijensedijk ter hoogte van de nieuwe oversteek zijn in de nabije toekomst werkzaamheden gepland (zie Bijlage 5)
- De keuze voor Variant 3 is de oplossing die de minste kosten met zich meebrengt.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

- We hebben de verschillende alternatieven voor de te realiseren doorlopende fietsroute voorgelegd aan de lokale en regionale vertegenwoordigers van de Fietzersbond. Deze vertegenwoordigers hebben voorkeur voor variant 1 en 2 uit de informatienota vooral omdat in deze varianten het aantal oversteken over de N625 beperkter is.
- De N625 is van de provincie, de provincie moet instemmen met Variant 3.
- De route die de historische Lithoijensedijk volgt krijgt een nieuwe oversteek met de N625. Wat betekent dit voor de huidige oversteek (Osseweg – Lutterstraat), gaan we deze verleggen voor fietsers?

Bijlage 1

Tracé variant 1

Bijlage 2

Tracé variant 2

Bijlage 3

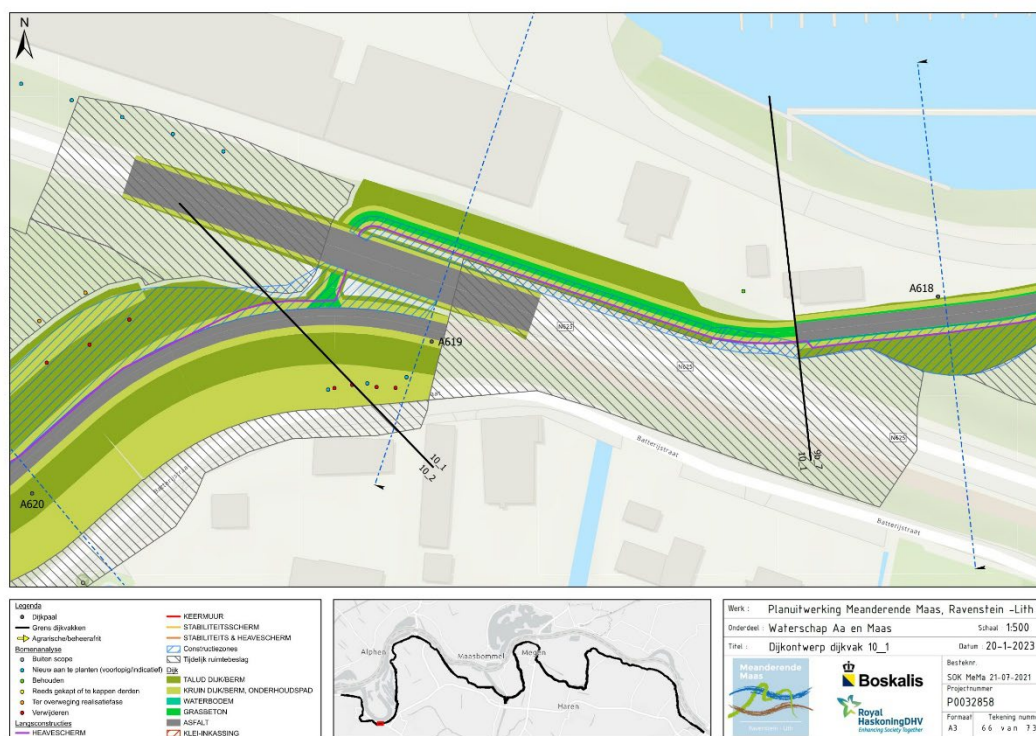
Tracé variant 3

Bijlage 4:

Dijkontwerp-Dijksectie-11-Provinciale-weg-N625-Lithoijen pagina 1

Bijlage 5

Dijkontwerp-Dijksectie-10-Lithoijen pagina 1